

MOD 140 DANS TARİHİ II

8. HAFTA DERS MATERYALİ

kaynak:

<http://www.mimesis-dergi.org/pdf/commedia.pdf>

COMMEDIA DELL'ARTE

İtalyan Halk Tiyatrosu – Usta İşi Oyun

Sınırsız bir hünere, yılların birikimi olan deneyime, kuşaktan kuşağa aktarılan bir oyun çıkarma geleneğine dayanan, kendinden sonraki yüzyılları etkilemiş bir ustalık işi oyun arenası: Commedia Dell'Arte..

Doğaçlamaya dayanan bir oyun çıkarma tekniği.

Kulis gibi kullanılan yerlerin kapılarına bir sinopsis, bir metin parçacığı asılır, ona bakar hünerli oyuncu, sahneye girer ve doğaçlama oynar. Ama ne hünerle...

Seyircinin her türlü tepkisine her zaman hazırdır ekip...

İmgelemi, ezberinden önemlidir oyuncunun. O rol neyi gerektiriyor, ezberindense kendi yaratıcılığının dağarından alır malzemeyi.

COMMEDIA DELL'ARTE TİPLERİ

Yaşlı Adamlar (Vecchi)	Pantolone Dottore
Uşaklar (Zanni)	Arlecchino Pulcinella
Aşıklar	Orazio Flavio Isabella Flamina

Arlecchio, belki de dünya mizah tarihinin en önemli figürlerinden biridir.

Yüzyıllar sonra karşımıza Lourel – Hardy ve Charlie Chaplin olarak çıkar Commedia Dell'Arte tipleri. Hicveden, güldüren ama düşündüren, kaba güçle değil hareketlerle ve esprilerle hünerle anlatan olayları...

Bir Commedia Dell'Arte oyuncusunun sürekli canlandığı bir imgelemi vardır. O bir uşaksa eğer, bir efendinin uşağı olduktan sonra başka bir efendiye gitmiş gibidir. Sanki efendiler değişir ama o uşak benzer özelliklerle aynı kendisi başka hayatları dolaşiyor gibidir. O oyuncunun canlandığı tip/durum/olay/olgu, ona hastır ve zmaanlar olaylar insanlar değişse de o hüner aynı kalır. Aynı hünerle aynı canlandırma...

Bir diyalog örneği

Harlequin: Allah cezanı vermesin, beni dolduruşa getiriyorsun. Ben okuma yazma bile bilmem.

Pasquariello: Sana önemli değil diyorum. Bilgiye ihtiyacın yok. Sadece ne yapacağını ve nasıl anlaşılmas konuşacağını bilmen yeter.

Harlequin: Eğer hepsi buysa, tamamdır, bu işi kıvırırım. Şeytandan daha yüzsüzümdür, anlaşılmaz konuşmaya gelince de, çoğunlukla ne dediğimi ben bile anlamam.